

## ORBÁN LAJOS.

(1889—1923.)

A hűséges fiú még a szépséges Balaton mellett sem tudja feledni a beszercei hegyeket, Nagyenyednek gyönyörű vidékét, Kolozsvár kedvességeit s állandóan visszakivánczozik édes szülőföldjére: Erdélybe. Hogy szeretnék én ott veletek együtt lenni s együtt munkálkodni kicsiny Egyházunkért — írja — s milyen boldog lennék abban a levegőben, abban a környezetben barátaim között, közelebb szülőinkhez, testvéreinkhez s mindenhez, ami nekem drága.

Mikor aztán az újszékelyi unitárius egyházközség megbizottjai a kissolymosi templomban beszédét meghallják, bár nincs egyenes megbizásuk, azonnal meghívják lelkészül.

A szónoklat minden kellékével rendelkezett e fiatal lelkész. Gondolatai meglepőek, kifejezései sajátosan újszerűek, hangja a férfias erőnek szépségével színezett s alakja és mozgulatai a lendületnek örökös segítői. Konceptiója művészi, egységes s gondolatvilágának előtárása fokozottan haladó, addig, amíg eléri mind külsőleg, mind belsőleg, teljes harmóniában a célt, a magaslatot.

Egy-egy jól sikerült beszéde drámai erővel hat s hallgatósága minden alkalommal jó érzéssel és nemes örömmel távozott a templomból. Minden kiadott beszéde, mint annyi virág, üde és üdeséget áraszt, de egyszersmind tevékenységre is sarkal. Meglátása prófétai.

Tehetségei, kiválóságai csakhamar ismertekké lesznek s Keresztúr és vidéke színi alakításaiban gyönyörködik, szavala-tait bámúlja és énekét csodálja és szereti.

Az Unitárius Egyház című lap belső munkatársa elbeszéléseivel, leírásaival, vallás-erkölcsi tanítási mintáival s minden nemesebb célú törekvésnek meggyőződéses harcosa.

Szépérezke s kiváló képessége a rajzolás és festészet mezején is eredményesen mutatkozik.

Egyházának elszánt, bátor, lelkes és öntudatos harcosa. Mint ilyen, Fogarasban négy hónapig ártatlanul együtt szenved az internáltakkal. Pillanatig sem csügged. Mindenkit vigasztal. Karácsonykor ő tartja a táborban az istentiszteletet az összes jelenlevők kívánságára. Ez volt életének egyik legmeghatóbb tevékenysége.

Amíg más szomorkodott és aggódott, ő ihlettel festette a fogarasi nagyszabású havasokat s várta az időt, mikor híveit újból viszontláthatja.

Szive állandóan, mindig hevesen dobog s bár 34 éves korában felmondja a szolgálatot, addig arra képesíti őt, hogy élményekben kétszer olyan gazdag lehessen, mint akinek öreg korig adatott élnie.

Ez a szép lélek szép világot varázsolt magának s úgy járt az emberek között, mint a jóság s a szeretet. Ideális, a reális életet nem érti s ártatlan lelkében a szép éli meg önmagát folytonosan.

Barátot megbecsült, amellet kitarított épen úgy, mint eszméi, elvei mellett.

Nagy családját szerette örömében és bánatában s megérte azt az időt is, hogy maga is családot alakíthatott. Rövid élet, tragikus élet!

Legnagyobb gondja, hogy beteg szívét gyógyílgassa s elhatározza, hogy csak otthonának s híveinek él, amíg teljesen megerősödik, hogy aztán újból sugározthassa lelkén keresztül minden jó embernek a szépséget és jóságot.

A sziv, ez a beteg szerv, összeroskadott; a bánat és keserv elárasztotta a családot; a pillér kettőbe tört; az oszlop kidőlt.

A jövő Istené, a mienk a kötelesség. Ránk vár a hivatás, hogy ne hagyjuk elveszni az ügyet, melyért a megboldogúlt annyit, annyit fáradozott.

*Dr. Kiss Elek.*

## KÜLÖNFÉLÉK.

„**Ime, kiméne a magvető vetni.**“ Az élet sok szép jelensége között egyike a legszebbeknek a természet tiszta kebelén magot hintő földmives. Amint az édes anyaföld lehelletétől megittasúlva pacsirta szó mellett hasogatja a termő barázdákat s az aratás urába vetett hittel és jó reménységgel szórja a magvakat. Ember nélkül is szép a természet. Nincs az a művész, aki termelő erejével túlszárnyalni tudná a természet egyszerű jelentőségeit. Egyenként is szépek ezek a jelenségek, a maguk egységében pedig utólérhetetlen összhangba olvadnak. De ezt az összhangot mégis csak az ember teszi teljessé. Nem az az ember, aki bűnös hajlamokkal megzavarni törekszik a a természet örök törvényszerűségét, hanem az, aki beleolvad annak szép hármóniájába s csillogó szemeivel és nemesen szárnyaló lelkével, kezének munkájával és szívének érzéseivel gazdagabbá és színesebbé teszi azt. Ez az ember a természet lelke. Ilyen lehetett az a magvető, aki Jézus figyelmét megragadta ott a galileai szép szántóföldeken, hol az ekenyomában arany kalász-tenger hullámozott végig. Azonban a vetésnek nemcsak szépsége és gyönyörűsége van. Nem csupán énekhang és pacsirta-dal kíséri a földre hintett magvakat, hanem sok verejték, sok küzködés és tenger aggodalom is. Az elhintett magnak csak egy része hull a jó földre. Bármilyen tiszta legyen az elszórt mag, de akármikor eljöhet az ellenség, aki konkolyt hint a tiszta búza közé. A vetés és aratás közti hosszú idő alatt sokszor megjelennek az aggodalmak viharfelhői, amelyek láttára nem tehet egyebet a magvető, mint imádkozik. Bizony sok gyönyörűsége, de sok küzdelme és csalódása is van a magvetőnek; mert a jó vetéshez jó időjárás is kell. Az időjárást pedig nem ő szabályozza. De nemcsak a földmives magvető. Magvetők vagyunk mindnyájan az élet nagy mezején. Egyikünk a dúsan termő Kanahán gazdag humuszát, másikunk az élet kavicsos és sziklás oldalait szántogatja. Minden munka, amit a jövő érdekében végzünk, egy-egy magvetés. Magvetés a szülő, a tanító, a próféta, a költő, az író s a szónok munkája, a mártyr szenvedése és halála. Magvetés egyik nemzedéknek a másikért hozott áldozata. De nem csak az a magvető, aki tiszta búzát vet a földjébe. Vannak konkolyhintők. Vannak, akik „szelet“ vetnek, akik a testnek vetnek